

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 822
van **TINNE ROMBOUTS**
datum: 1 april 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

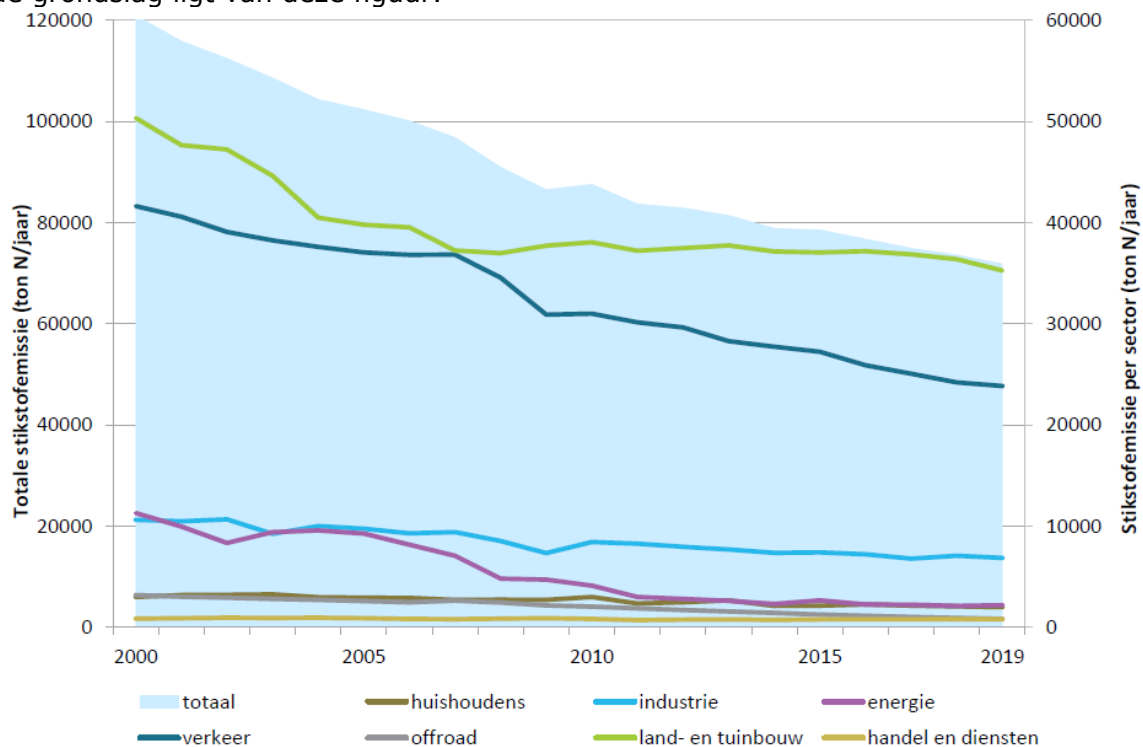
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) - Stikstofemissie land- en tuinbouwsector

Deze vraag heeft betrekking op de hoorzitting over Programmatische Aanpak Stikstof, op 9 maart 2021 in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-2021, nr. 63). Verschillende sprekers gaven een toelichting over het onderwerp.

Een van de uitgenodigde sprekers was de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Zij gaven toelichting bij onder meer de emissies van stikstof komende van verschillende sectoren, bekeken in functie van de tijd. De gegevens zijn visueel waar te nemen in onderstaande figuur (ook te vinden op slide 31 in de presentatie van de VMM, horend bij bovenvermelde hoorzitting).

Echter ontbreekt de bronvermelding en/of de verwijzing naar de gebruikte dataset die aan de grondslag ligt van deze figuur.

1. Kan de minister de cijfergegevens van deze figuur aanleveren?
2. Welke reden ziet de minister voor de dalende uitstoot van stikstof in het jaar 2019, komende van de sector land- en tuinbouw?

ANTWOORD

op vraag nr. 822 van 1 april 2021

van **TINNE ROMBOUTS**

1. De figuur toont de evolutie van de stikstofuitstoot in Vlaanderen, in totaal en voor de onderscheiden sectoren, tussen 2000 en 2019. De gegevens zijn afkomstig uit de meest recente emissie-inventaris lucht van de Vlaamse Milieumaatschappij. Bijgevoegd excelbestand bevat de brongegevens (tabblad 'vermestende emissie'). De totale N-emissie is de som van stikstof dat als ammoniak uitgestoten wordt (NH₃-N) en stikstof dat als stikstofoxide (NO_x-N) uitgestoten wordt (gegevens in de respectieve tabbladen).
2. De stikstofuitstoot van de sector 'land- en tuinbouw' bedroeg in 2019 35.279 ton stikstof, en omvatte 32.298 ton NH₃-N (94,6%) en 2.981 ton NO_x-N (7,9%). In 2018 bedroeg de stikstofuitstoot door de land- en tuinbouwsector 36.389 ton, waarvan 33.413 ton NH₃-N (94,9%) en 2.976 ton NO_x-N (7,7%).

De ammoniakuitstoot lag in 2019 1.115 ton NH₃-N of 3,3% lager dan in 2018, terwijl de uitstoot van NO_x quasi identiek was in beide jaren.

Voor de sector 'land- en tuinbouw' brengt de emissie-inventaris voor NH₃ volgende bronnen in rekening:

- Veeteelt
 - Stal
 - Externe opslag
 - Uitrijden dierlijke mest
 - Grazende dieren op de weide
- Mestverwerking
- Uitrijden kunstmest
- Uitrijden compost
- Brandstofverbruik

De daling in 2019 zou zich volgens de VMM in hoofdzaak bij de **veeteelt** situeren (-750 ton NH₃-N t.o.v. 2018; 2,5% lager dan in 2018), meer bepaald op vlak van stalemissies (-622 ton NH₃-N) en bij toediening op het land van dierlijke mest (-130 ton NH₃-N).

- De daling in het emissiestadium stallen zou zich volgens de VMM in hoofdzaak bij de varkens en het pluimvee situeren en zou te wijten zijn aan enerzijds een lichte afname in dieraantal en anderzijds een grotere dierbezetting in stallen voorzien van of bestaande uit ammoniak emissie-reducerende maatregelen (AEA stallen, luchtwassers).

Bij de **mestverwerking** zou er volgens de VMM een verschil zijn van -219 ton NH₃-N of -19% t.o.v. 2018.

- Bij de mestverwerking doet zich volgens de VMM relatief een uitgesproken afname voor t.o.v. 2018 doordat er in 2019 meer N zou zijn verwerkt in een biologische mestverwerking. Deze techniek zou worden gekenmerkt door een lagere ammoniak emissiecoëfficiënt.

Bij het toedienen van **kunstmest** is er volgens de VMM een verschil van –145 ton NH₃-N of –6,4% t.o.v. 2018.

Over een langere periode bekeken, vertoont de stikstofuitstoot door de sector 'land- en tuinbouw' sinds 2007 geen significante trend. Ook tijdens de voorbije vijf jaar (2014–2019) doet zich geen statistisch significante afname voor. Het is afwachten of de schommeling in 2019 op langere termijn kan worden bevestigd.

BIJLAGE

[Vermestende emissie \(2000-2019\)](#)